

2013:23

Interpellation av Mats Berglund (MP) om konstverket Hyenor vid Stureplan

Dnr 328-951/2013

I artikeln "Hyenorna på trafikkontoret" av Madelene Engstrand Andersson i Magasinet Filter, maj 2013 redogörs för historien kring gatukonstverket Hyenor vid Stureplan som ställdes ut på en plats nära Stureplan i juni 2011. (<http://magasinetfilter.se/magasin/2013/32/hyenorna-pa-trafikkontoret>)

Konstnären Olabo berättar i artikeln att han hade arbetat med konstverket på heltid i tre månader innan han transporterade de fem hyenorna i stål och betong från ateljén utanför Gävle till Stockholm och Stureplan. Tillsammans med konstnärskollegan Folke monterade han upp de fem skulpturerna på Engelbrektsplan några hundra meter från Stureplan. Arbetet utfördes under ett par timmars tid från gryningen och framåt. Genom att uppträda som gatuarbetare iförda snickarbyxor och orangea västar, och med autentisk rekvisita som koner och avspärningsband, lyckades de båda konstnärerna smälta in i miljön och utföra arbetet utan att vare sig förbipasserande stockholmare på väg till jobbet eller poliser från en polispiкет anade oråd och misstankar. Innan de lämnade platsen tog de sig tid att sopa rent och göra snyggt efter sig. En skylt sattes upp invid verket:

»Stureplanshyenan delas in i två underfamiljer, där den ena familjen bestående av s.k. brats, omfattar tre arter vilka jagar ryggradsdjur eller är asätare, medan den andra underfamiljen utges av »festfixare« (el. Klubbarrangörer) som främst livnär sig av lättimponerade svennar.«

De fem hyenorna fick vara kvar på platsen i en vecka och fick stor uppmärksamhet både bland stockholmarna och på internetforum och i media. Artikeln låter oss veta att det var på trafikkontoret som beslutet togs att montera ner konstverket och forsla bort skulpturerna som vägde runt hundra kilo var till en okänd förvaringsplats. Kontoret uppfattade konstverket som grov skadegörelse och stödde sitt beslut på Stockholms stads klotterpolicy som stadgar att allt klotter och all olaglig gatukonst i Stockholm ska polisanmälas och saneras inom 24 timmar.

Enligt artikeln i Filter meddelade trafikkontoret genom en av enhetscheferna att ”de skulle behålla hyenorna tills ägaren gjorde anspråk på dem”, men även att de då skulle komma att kontakta polisen. Konstnären Olabo avvaktade.

Under hösten fick ärendet en ny vändning. Ett hotell i närheten hade fått upp intresset för skulpturerna och ville få loss dem från trafikkontorets förvaring för att eventuellt ställa ut dem i sin egen hotellobby. Kontakt togs först med konstnären Olabo som gick med på att skänka hyenorna till hotellet med villkoret att de efter utställningen skulle auktioneras ut och pengarna skulle skänkas till välgörenhet på Afrikas horn.

Därefter kontaktades trafikkontoret, men nu hände det underliga: trots ett mycket stort antal försök lyckades hotellets representant aldrig få reda på hur de skulle kunna få ut hyenorna ur deras fångenskap på trafikkontoret. Artikeln ger ett tydligt intryck av att trafikkontoret på ett utstuderat sätt hindrat och obstruerat hotellet att få reda på vad som hänt med hyenorna. Tjänstemännen på kontoret svarade inte på frågor, och vägrade återkomma efter lämnade meddelanden. Ett citat från artikeln visar att det tycktes omöjligt att få tag i rätt person: ”Flera gånger per dag fortsatte hon (hotellets representant) att ringa trafikkontoret utan att komma fram.” Försöken pågick hela hösten och vintern 2011. Till och med personliga besök på trafikkontoret förblev framgångslösa.

Under 2012 gjordes nya försök. Och när ett helt år gått hade polisens förundersökning lagts ner, och vi läser vidare i artikeln: ”Det fanns alltså inte längre något aktivt polisärende, och trafikkontoret hänvisade aldrig till några lagar eller regler som skulle göra det omöjligt att lämna tillbaka hyenorna. Men trafikkontoret hade gjort sig oanträffbara – efter att ha beslagtagit privat egendom. Den enda logiska förklaringen [...] var att trafikkontoret hade förstört hyenorna.”

I december 2012 kontaktade så konstnären Olabo själv trafikkontoret med en skriftlig förfrågan att få tillbaka sitt konstverk. Först efter mer än två månader och upprepade förfrågningar svarade trafikkontoret och bad Olabo verifiera att han var den rätta ägaren vilket han gjorde genom bland annat fotografier från ateljén. Men trafikkontorets undanglidande attityd fortsatte och vid pressläggningen av artikeln i maj 2013 hade något svar från kontoret ännu inte kommit. I artikeln citeras förvaltningslagens 7:e paragraf:

»Varje ärende där någon enskild är part skall handläggas så enkelt, snabbt och billigt som möjligt utan att säkerheten eftersätts.«

Trafikkontoret hävdar i artikeln att det är den komplicerade relationen med polisanmälan som har fördröjt ärendet och gjort att handläggningstiden vid tiden för pressläggningen var uppe i 21 månader. Men också att de fem hyenorna uppges finnas kvar i kontorets förvar.

Berättelsen är anmärkningsvärd på många sätt. Naturligtvis är det olyckligt att Stockholms stad genom trafikkontoret undanhållit stockholmarna ett uppskattat konstverk – inte bara på sin ursprungliga och olagliga plats på Engelbrektsplan, utan även på en laglig utställningsplats på det aktuella hotellet.

Men det är framförallt mot bakgrund av den synnerligen ansvarslösa och nonchalanta hanteringen av kontakterna med de personer som velat få tillbaka konstverket, inklusive konstnären själv, som jag vill ställa följande frågor till ansvarigt borgarråd:

Frågor:

1. Är redogörelsen i artikeln i Magasinet Filter för händelseförloppet kring konstverket Hyenor på Stureplan korrekt i de delar som berör trafikkontoret?
2. Vem är ansvarig för beslutet att ta bort konstverket från den plats där de ställts ut?
3. Vad grundades det beslutet i?
4. Var tog konstverket vägen efter demontering och bortforsling?
5. Var finns de fem hyenor idag?
6. Har konstnären fortfarande möjlighet att få tillbaka sitt konstverk idag?
7. Anser du att trafikkontorets hantering av ärendet – från juni 2011 till idag – är rimlig?

Stockholm den 4 juni 2013

Mats Berglund